

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa T. A. , M. A., M. B., P. B., P. G. , P. G.1, A. G., A. J., P. J.,
M. K., W. K., M. K.1, A. Ł., K. Ł., E. M., P. M., J. N., Ł. O., M. P., A. P., P. S., K. S.,
Z. S., M. S., S. T., B. Ż.

przeciwko Agencji z siedzibą w W.

o wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie za nierówne traktowanie
w zatrudnieniu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 kwietnia 2023 r.,

skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 18 stycznia 2022 r., sygn. akt XIII Pa 185/21,

I. odrzuca skargę kasacyjną,

**II. zasądza od każdego z powodów, tj.: T. A., M. A., M. B., P. B.,
P. G., P. G.1, A. G., A. J., P. J., M. K., W. K., M. K.1, A. Ł., K. Ł., P.
M., J. N., Ł. O., M. P., A. P., P. S., K. S., Z. S., M. S., S. T. , B. Ż. na
rzecz Agencji z siedzibą w W. kwotę po 1.350,00 (jeden tysiąc
trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla m. stołecznego Warszawy w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 30 czerwca 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII P 95/20:

1. w pkt I oddalił powództwo T.A.;
2. w pkt II zasądził od powoda T. A. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. w pkt III oddalił powództwo M. A.;
4. w pkt IV zasądził od powoda M. A. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
5. w pkt V oddalił powództwo M. B.;
6. w pkt VI zasądził od powoda M. B. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
7. w pkt VII oddalił powództwo P. B.;
8. w pkt VIII zasądził od powoda P. B. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
9. w pkt IX oddalił powództwo P. G.;
10. w pkt X zasądził od powoda P. G. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
11. w pkt XI oddalił powództwo P. G.;
12. w pkt XII zasądził od powoda P. G. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
13. w pkt XIII oddalił powództwo A. G.;
14. w pkt XIV zasądził od powódki A. G. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
15. w pkt XV oddalił powództwo A. J.;

16. w pkt XVI zasądził od powódki A. J. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- w pkt XVII oddalił powództwo P. J.;
17. w pkt XVIII zasądził od powoda P. J. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
18. w pkt XIX oddalił powództwo W. K.;
19. w pkt XX zasądził od powoda W. K. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
20. w pkt XXI oddalił powództwo M. K.;
21. w pkt XXII zasądził od powoda M. K. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
22. w pkt XXIII oddalił powództwo M. K.;
23. w pkt XXIV zasądził od powoda M. K. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
24. w pkt XXV oddalił powództwo A. Ł.;
25. w pkt XXVI zasądził od powódki A. Ł. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
26. w pkt XXVII oddalił powództwo K. Ł.;
27. w pkt XXVIII zasądził od powoda K. Ł. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
28. w pkt XXIX oddalił powództwo E. M.;
29. w pkt XXX zasądził od powódki E. M. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
30. w pkt XXXI oddalił powództwo P. M.;

31. w pkt XXXII zasądził od powoda P. M. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
32. w pkt XXXIII oddalił powództwo J. N.;
33. w pkt XXXIV zasądził od powoda J. N. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
34. w pkt XXXV oddalił powództwo Ł. O.;
35. w pkt XXXVI zasądził od powoda Ł. O. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
36. w pkt XXXVII oddalił powództwo M. P.;
37. w pkt XXXVIII zasądził od powoda M. P. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
38. w pkt XXXIX oddalił powództwo A. P. ;
39. w pkt XL zasądził od powoda A. P. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
40. w pkt XLI oddalił powództwo P. S. ;
41. w pkt XLII zasądził od powoda P. S. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
42. w pkt XLIII oddalił powództwo K. S. ;
43. w pkt XLIV zasądził od powoda K. S. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
44. w pkt XLV oddalił powództwo Z. S.;
45. w pkt XLVI zasądził od powoda Z. S. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
46. w pkt XLVII oddalił powództwo M. S. ;

47. w pkt XLVIII zasądził od powoda M. S. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

48. w pkt XLIX oddalił powództwo S. T. ;

49. w pkt L zasądził od powódki S. T. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

50. w pkt LI oddalił powództwo B. Ż. ;

51. w pkt LII zasądził od powódki B. Ż. na rzecz pozwanej Agencji w W. 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

52. LIII nieuiszczone przez powodów koszty opłaty stałej od pozwów przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd wskazał, że powodowie nie wykazali i nie przedstawili dowodów na to, aby kontrolerzy lotów w P. otrzymywali faktycznie 80% wynagrodzenia zasadniczego kontrolerów A. Strona powodowa nie udowodniła wysokości należnej im kwoty wynagrodzenia. Ponadto Sąd I instancji wskazał, że w świetle ustalonego stanu faktycznego, nie ma podstaw by uznać, że pozwana naruszała zasadę równego traktowania w zatrudnieniu względem któregośkolwiek z powodów.

Po rozpoznaniu apelacji strony powodowej od powyższego wyroku, Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 18 stycznia 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie XXX w ten sposób, że zasądził od powódki E. M. na rzecz pozwanej Agencji z siedzibą w W. kwotę 1350,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, oddalił apelację w pozostałym zakresie oraz nie obciążył powodów kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w II instancji. W ocenie Sądu Okręgowego w Warszawie apelacja powodów podlegała uwzględnieniu jedynie w części obejmującej rozstrzygnięcie o kosztach procesu w stosunku do E. M. , tj. w zakresie pkt XXX wyroku. Sąd I instancji zasądził od powódki E. M. na rzecz pozwanej Agencji w W. kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, mając na względzie roszczenie powódki określone na kwotę 9300 zł. Tymczasem, mając na uwadze wysokość dochodzonej pozwem kwoty, koszty zastępstwa procesowego od tej powódki należało ustalić na

podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Poza tym apelacja podlegała oddaleniu w pozostałym zakresie. Sąd Okręgowy w Warszawie w pełni podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i uznał je za własne. Ponadto Sąd II instancji podzielił argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku. Zdaniem Sądu Okręgowego w Warszawie, Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący zgromadził materiał dowodowy, wszechstronnie rozważył wszystkie przeprowadzone dowody i w sposób zgodny z zasadami oceny materiału dowodowego wynikającymi z art. 233 k.p.c. wyprowadził wnioski, stanowiące podstawę zapadłego rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu Okręgowego, prawidłowo dokonano także ustalenia stanu prawnego, właściwego dla zawisłego sporu oraz jego wykładni. Dokonana subsumpcja doprowadziła do prawidłowego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Następnie, po rozpoznaniu zażalenie strony pozwanej na postanowienie zawarte w wyroku Sądu Okręgowego o kosztach postępowania odwoławczego, Sąd Okręgowy zmienił pkt 3 wyroku z 18 stycznia 2022 r. w ten sposób, że zasądził od powodów kwoty po 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym oraz kwoty po 180 zł – tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

W skardze kasacyjnej z 30 maja 2022 r. pełnomocnik powodów zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 stycznia 2022 r. wnosząc o uchylenie wyroku Sądu II instancji w całości i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

- naruszenie przepisu postępowania art. 386 § 4 k.p.c. które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy poprzez zaniechanie zbadania istoty sprawy tj. podstawy dochodzonego przez powodów roszczenia w zakresie jego podstaw faktycznych,
- naruszenie art. 18^{3e} § 1 k.p. poprzez jego niezastosowanie pomimo, iż z ustaleń faktycznych sprawy wynikało, że pozwana zatrudniając w różnych swoich

terenowych jednostkach organizacyjnych kontrolerów ruchu lotniczego różnicuje ich wynagrodzenia w oparciu o kryteria nieobiektywne i nieweryfikowalne,

- naruszenie art. 322 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie pomimo, iż z ustaleń faktycznych sprawy wynikało, że ściśle ustalenie wysokości dochodzonego przez powodów odszkodowania nie jest możliwe, a co najmniej nader utrudnione.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik strony skarżącej wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona oraz że w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Według pełnomocnika powodów skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, o czym mają świadczyć zarzuty, szczegółowo opisane w uzasadnieniu skargi, które jego zdaniem, w kontekście bezspornego stanu faktycznego, są niewątpliwe, a zaskarżone orzeczenie należy ocenić jako jaskrawo nieprawidłowe i nietrafne. Na wypadek natomiast, gdyby sąd nie podzielił argumentacji o oczywistej zasadności skargi, to zdaniem strony pozwanej, te same okoliczności sprawiają, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne wymagające orzeczniczego rozstrzygnięcia - tj. związanie sądu oświadczeniem przedprocesowym strony o przyznaniu faktów wpływających na ocenę zasadności roszczenia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik pozwanej Agencji wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej przez Sąd II instancji na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., z uwagi na niespełnienie wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., gdyż nie wskazuje w sposób nie budzący wątpliwości, w jakiej części jest zaskarżone orzeczenie oraz jaki jest zakres wniosku o jego uchylenie. Ewentualnie wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie przyjęcia skargi do rozpoznania - o jej oddalenie oraz o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Racje należy przyznać pełnomocnikowi pozwanej, że skarga kasacyjna strony powodowej z dnia 30 maja 2022 r. zawiera braki konstrukcyjne, które spowodować musiały jej odrzucenie.

Przepis art. 398⁴ k.p.c. wskazuje na obligatoryjną treść pisma procesowego obejmującego skargę kasacyjną. W § 1 i § 2 powołanego przepisu wymienione zostały wymagania formalne skargi kasacyjnej, jako szczególnego środka odwoławczego, których niezachowanie skutkuje odrzuceniem skargi (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), natomiast w § 3 – wymagania stawiane pismu procesowemu (art. 126–128 k.p.c.), których niezachowanie skutkuje wezwaniem do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej (art. 398⁶ § 1 i 3 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości, czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz wnioski o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. Oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Są to wymagania konstrukcyjne, bez których spełnienia środek taki nie jest skargą i z tego względu braki te nie podlegają uzupełnieniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z 18 stycznia 2006 r., II CSK 161/05, Legalis nr 173915; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12, Legalis nr 544671; z 13 stycznia 2012 r., I CSK 210/11, Legalis nr 480463).

W skardze kasacyjnej wywiedzionej w niniejszej sprawie pełnomocnik powodów zaznaczył, że wnosi skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 stycznia 2022 r. bez wskazania, czy przedmiotowy wyrok zaskarża w całości, czy też w części. Jest to w niniejszej sprawie o tyle istotne, że powództwo zostało wytoczone przez 26 powodów, a skarga kasacyjna nie dotyczy wszystkich osób (nie została wniesiona, bo nie mogła być wniesioną, w imieniu i na rzecz powódki E. M.). Pełnomocnik, nie wskazując zakresu zaskarżenia, wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu II instancji i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania w całości (a więc również w części niezaskarżonej skargą kasacyjną w pkt I wyroku Sądu Okręgowego, w zakresie kosztów zasądzonych na rzecz E. M. oraz w pkt II wyroku w zakresie oddalonej apelacji w stosunku do E. M.). Słusznie także zwrócił uwagę pełnomocnych strony pozwanej na fakt, że wniosek o uchylenie wyroku Sądu II instancji w całości nie koreluje ze wskazaną w skardze wartością przedmiotu zaskarżenia. Wartość przedmiotu zaskarżenia nie obejmuje bowiem wartości przedmiotu zaskarżenia w zakresie pkt. 1 i 3 w ogóle, zaś w

zakresie pkt. 2 nie obejmuje rozstrzygnięcia w zakresie E. M.. W świetle powyższych uwag nie jest jasne, jaki jest zakres zaskarżenia przedmiotowego wyroku. Taki sposób sporządzenia skargi kasacyjnej nie realizuje wymogów zawartych w art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. Prawidłowo skonstruowana skarga kasacyjna powinna obejmować całkowicie jasne, jednoznaczne i zrozumiałe określenie elementów wskazanych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Skarga kasacyjna powinna być sporządzona tak, by nie stwarzała żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Wskazane wyżej elementy skargi mają dla tego środka istotny, konstrukcyjny sens. Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, który wnosi się od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji. Wysoki stopień sformalizowania tej skargi jest zatem uzasadniony tym, że służy ona ingerencji w zasadę stabilności orzeczeń sądowych. Stabilność ta stanowi istotną dla systemu prawa wartość, a zatem konieczne jest, by organ dokonujący wspomnianej ingerencji, miał jasno i precyzyjnie wyznaczone pole działania – temu natomiast służą właśnie wymagania określone w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Uznanie skargi kasacyjnej niespełniającej wspomnianych wymagań za dopuszczalną prowadziłoby do konieczności autonomicznego ustalania przez Sąd Najwyższy granic, w jakich może on ingerować w prawomocne orzeczenia – na podstawie niejasnych, pozaustawowych kryteriów (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 26 września 2022 r., I CSK 1563/22, Legalis nr 2728182). Określenie zakresu zaskarżenia powinno być bardzo precyzyjne i nie może budzić wątpliwości, wyznacza ono granice zaskarżenia i wraz z podstawami kształtuje zakres rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana, aby nie stwarzała żadnych wątpliwości interpretacyjnych, a zakres zaskarżenia i jego wnioski nie mogły być ustalane przez Sąd Najwyższy na podstawie wykładni użytych przez skarżącego sformułowań. Znaczenie tych wymagań i bezwzględny obowiązek precyzji w oznaczaniu zakresu zaskarżenia i wniosków skargi powoduje, że braki skargi w tym zakresie nie podlegają usunięciu w ramach procedury naprawczej stosowanej przy usuwaniu braków formalnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 25 maja 2022 r., I CSK 2645/22, Legalis nr 2709228, postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 21 kwietnia 2022 r., I CSK 793/22, Legalis nr 2706226). Bezwzględnym wymaganiem jest, aby zakres zaskarżenia i wnioski o uchylenie lub

o uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane, przy czym brak tej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi. Niejasność zakresu zaskarżenia w powiązaniu z brakiem korelacji między oznaczeniem zakresu zaskarżenia a wnioskiem kasacyjnym, skutkuje koniecznością odrzucenia skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej z uwagi na niedochowanie wymagań konstrukcyjnych określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 24 lutego 2022 r., II CSKP 56/22, Legalis nr 2763927).

Zakres zaskarżenia nie może być uzupełniany założeniem sądu, że odpowiada on wskazanemu przez stronę we wniosku zakresowi uchylenia orzeczenia. Określenie zakresu zaskarżenia oraz wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia stanowi bowiem przedmiot odrębnych wymogów formalnych skargi kasacyjnej, co oznacza, że strona powinna w obu tych kwestiach odrębnie sformułować własne stanowisko (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 22 grudnia 2021 r., II CSK 405/21, Legalis nr 2671682).

Biorąc powyższe pod uwagę, skarga kasacyjna, jako obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, podlegała odrzuceniu przez Sąd Okręgowy, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. Wobec nieodrżucenia jej przez Sąd drugiej instancji, podlega ona odrzuceniu przez Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 i w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

[SOP]

[ms]

